

סיפור חברתי

סיפור חברתי הוא סיפור שנכתב עבור ילד ספציפי כדי לתת מענה לקושי בקריאה והבנה של סיטואציות חברתיות ואירועים יום יומיים, ובהתנהגות כמצופה באותן סיטואציות. הסיפור החברתי הומצא על ידי קרול גריי בשנת 1991 עבור ילדים על הרצף האוטיסטי. בשונה מילדים בהתפתחות תקינה, שעשויים לזהות באופן אינטואיטיבי מהי התנהגות מתאימה במצבים חברתיים שונים, ילדים על הרצף האוטיסטי לעיתים קרובות מוצאים מצבים חברתיים מבלבלים. לא תמיד הם מבינים שעליהם להשתמש בשאלות כדי לקבל מידע מאחרים, ולכן הגישה שלהם למידע מוגבלת (Gray & Grand, 1993).

הסיפור החברתי נמצא בשימוש בשלושים השנים האחרונות עם אנשים על הרצף האוטיסטי בכל הגילאים (Gray, 2023), ובשנים האחרונות נמצא במספר מחקרים כי הסיפורים החברתיים מועילים במיוחד בשינויים ובלימוד שגרה חדשה, בהסבר התנהגויות של אחרים, ובלימוד מיומנויות אקדמיות וחברתיות חדשות. כמו כן, הסיפורים החברתיים מקדמים השתתפות של ילדים על הרצף האוטיסטי, והם מהווים התערבות נגישה ליישום במסגרות שונות כגון גנים ובתי ספר (Como et al., 2023; Reynhout & Carter, 2006).

התהליך של כתיבת סיפור חברתי מתחיל באיסוף מידע, הגדרת הנושא שמתאים לאדם עבורו נכתב הסיפור, כתיבת טקסט אישי שמותאם לאדם עבורו נכתב הסיפור, והוספת איורים ותמונות המותאמים אישית (Gray, 2023). כך לדוגמה, בעת כתיבת סיפור חברתי עבור ילד על הרצף האוטיסטי בנושא מעבר לכיתה א', המחבר ישתמש בתמונות של הילד, של הגן הנוכחי ושל בית הספר החדש, וכן ישתמש באיורים שונים המסייעים להעברת הנושא, כגון איור של הילדים, השולחנות, והציוד הבית ספרי.

על מנת שהסיפור יהיה אפקטיבי, יש להתאים אותו באופן אישי לילד שעבורו נכתב הסיפור, ועל המחבר להתמקד במה שתלמיד עשוי לראות, לחשוב, ולהרגיש במצב הספציפי. הסיפורים כוללים שלושה סוגי משפטים קצרים וישירים: **משפטים תיאוריים** - משפטים המתארים סביבה, פעילות, ו/או את האנשים המעורבים בסיפור. למשל: "הפעמון מצלצל עם סיום ההפסקה. הילדים נכנסים לכיתה"; **משפטי הכוונה** - משפטים המתמקדים במה שהאדם צריך לעשות כדי להצליח במצב נתון, כאשר חשוב להצהיר באופן חיובי על התנהגות רצויה, למשל "אני יכול ללכת" במקום "אני לא ארוץ". משפטים אלה מתחילים לרוב ב"אני יכול", או "אני אעשה". למשל: "אני אשמע את הפעמון. אני אעצור את מה שאני עושה. אני אכנס לכיתה"; **משפטי פרסקפיבה** - משפטים המתארים תגובות של אחרים למצב הנתון, למשל "המורה שלי תשמח לראות את כל התלמידים בכיתה" (Gray & Grand, 1993).

למאגר סיפורים חברתיים הניתנים לעריכה:

<mailto:https://www.pitputimslp.co.il/social-stories-daily>

מקורות

Como, D. H., Goodfellow, M., Hudak, D., & Cermak, S. A. (2023). A Scoping Review: Social stories supporting behavior change for individuals with autism. *Journal of Occupational Therapy, Schools, & Early Intervention Advance online publication*. <https://doi.org/10.1080/19411243.2023.2168824>

Gray, C. (2023). Social Stories.

<https://carolgraysocialstories.com/social-stories/what-is-it/>.

Gray, C. A. & Grand, J. D. (1993). Social stories: Improving responses student with autism with accurate social information. *Fucus in Autistic Behavior*, 8 (1),1-10.

Reynhout, G., & Carter, M. (2006). Social Stories™ for children with disabilities.

Journal of Autism and Developmental Disorders, 36, 445-469.